

16 söndagen efter Trefaldighet

Pastor Johannes Rydh

Predikan i Stockholm, 24 september 2023

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Bön: Herre, himmelske Fader! Kom till oss idag med ditt heliga Ord så att vi lyssnar till det och tar emot det i våra hjärtan, så att tron växer till i oss och leder oss till det eviga livet. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext: Joh. 5:19–21 (3:e årg.)

Jesus sade till judarna: "Amen, amen säger jag er: Sonen kan inte göra något av sig själv, utan endast det han ser Fadern göra. Ty vad Fadern gör, det gör Sonen. Fadern älskar Sonen och visar honom allt vad han själv gör, och större gärningar än dessa skall han visa honom, så att ni kommer att häpnar. Ty liksom Fadern uppväcker de döda och ger dem liv, så ger Sonen liv åt vilka han vill."

Idag talar våra texter om livet och döden. Vår evangelieboks ålderdomliga övertext är *frigjorda ur förgängelsens trældom*. Vad innebär det? "Förgängelse" är ett gammalt ord som betyder förintelse och död. Särskilt syftar det på det slutgiltiga och eviga straff som väntar alla obotfärdiga syndare. Detta har kommit över alla människor genom synden, och håller oss fjättrade såsom slavar med mycket starka bojor. Ingen kan slita sig loss från dessa bojor, och vi dras oundvikligen mot en evig förgängelse, om inte Gud själv befriar oss.

Det är Gud som har skapat allt: vår planet och alla andra himlakroppar, alla växter och djur, och som kronan på verket skapade han också oss människor. Det är också Gud som varje dag upprätthåller allt liv på jorden. Utan hans skaparhand i varje ögonblick skulle allt rämna samman och falla ihop.

Allt levande i skapelsen måste en gång dö. Det är ett obevekligt faktum som inte går att komma undan. Darwin såg tillvaron som en naturlig kamp mellan allt levande och formulerade "djungelns lag", att den bäst lämpade individen överlever och andra går under. Men Bibeln lär oss att döden inte är något naturligt utan något förskräckligt. I Guds ursprungliga skapelse fanns ingen död, inga sjukdomar eller lidande, ingen ständig kamp om resurser. Människan var

skapad till att leva i fullständig harmoni med Gud och med allt annat på jorden.

Döden är endast och uteslutande en konsekvens av syndafallet, ett Guds straff över Adams olydnad och uppror mot Gud. Eftersom han bröt mot Guds bud och åt av den förbjudna frukten skulle han "döden dö". Detta innebar inte bara den kroppsliga döden, att hans kropp fysiskt skulle brytas ner och förmultna och återgå till den jord han skapades av. Vårre var den andliga döden, att den ursprungliga harmonin med Gud bröts, och den eviga döden i helvetets lågor. Detta slutliga straff var endast tilltänkt åt djävulen och hans onda änglar som gjort uppror mot Gud, och inte åt människan. Men på grund av syndafallet kom också detta över oss.

Denna synd och detta straff går i arv från Adam ända till våra dagar. David skriver: *Se, i synd är jag född, och i synd blev jag till i min moders liv. (Ps. 51:7)* Alla människor måste därför döden dö.

Under århundradens lopp har läkarvetenskapen gjort stora framsteg. Med fördjupade kunskaper, nya mediciner, vacciner och raffinerade behandlingar kan nu många sjukdomar lindras eller botas som förut varit bortom hjälp. Medellivslängden i västvärlden har stadigt ökat. Detta är något vi får vara tacksamma över. Men vetenskapen kan aldrig förhindra själva döden. Den kan inte frigöra oss från förgängelsens slaveri.

Förkunnelsen om syndens straff är inte slutet på Bibelns undervisning. Genast efter syndafallet uppenbarade Gud profetian om den kommande frälsaren, Messias. Så fick Adam och Eva genom tron på denne upprättelse och förlåtelse.

I evangelietexten berättas om hur Jesus uppväckte änkan son i Nain. Han gjorde det med ett mäktigt befallningsord: *"Stå upp!"* På andra ställen berättas också om hur Jesus uppväckte Lasarus (Joh. 11) och Jairus dotter (Mark. 5). Dessa var kraftiga under som väckte stor uppmärksamhet bland judarna. De bevisar att Jesus har makt över liv och död. Likväl var det för de uppväckta endast en tillfällig respit, en förlängning av tillvaron här på jorden och ett uppskjutande av gravens vila. Dagen skulle oundvikligen komma då döden tog dem igen.

Men Jesu makt över den kroppsliga döden pekar också fram mot ett mycket större under som sked-

de på Golgata. Där dog Guds son för alla människor, en död som var nog för att räknas som uppfyllelse av hela världens sammanlagda dödsdom. Hela straffet i det som Gud sagt med orden ”döden dö” lades istället på Kristus. Paulus skriver: *Kristus friköpte oss från lagens förbannelse, när han blev en förbannelse i vårt ställe. Det står skrivet: Förbannad är var och en som är upphängd på trä. (Gal. 3:13)* Därefter uppstod han på påskdagen och förkunnade sin fullkomliga seger över döden. Det är genom detta glada budskap som människan kan bli befriad från förgängelsen. Genom Jesu död och uppståndelse får också vi bli levande.

Låt oss nu se på dagens predikotext. Sammanhanget är att Jesus botade en sjuk man vid Betesda-dammen. Men det skedde på sabbaten, och det förargade judarna. Ännu mer tog de anstöt när han gjorde anspråk på att vara Guds son, och ville genast döda honom. Vår text är Jesu svar till judarna. Som så ofta betonar evangelisten Johannes tydligare än någon annan vikten av förhållandet mellan Fadern och Sonen. En mänsklig profet kunde visserligen med Guds hjälp bota sjuka – ja, vi har exempel på hur människor i både Gamla och Nya testamentet fick uppväcka döda (2 Kung. 4, Apg. 9), precis som Jesus gjorde med änkans son i Nain. Men ingen annan än Gud kunde råda bot på dödens orsak, synden. Om inte Jesus varit Gudamänniskan hade hans död på korset inte kunnat vara frigörelsen för hela världens slaveri.

Jesus sade: *”Sonen kan inte göra något av sig själv, utan endast det han ser Fadern göra. Ty vad Fadern gör, det gör Sonen.”* Detta innebär inte någon begränsning i Sonens allsmakt eller handlingsförmåga, utan understryker den fullständiga enighet i vilja och råder mellan Fadern och Sonen. Båda agerar enligt samma frälsningsplan och är av samma väsen. Sonen är ett med Fadern i treenighetens mysterium, och allt vad Fadern gör, det gör också Sonen.

”Större gärningar än dessa skall han visa honom.” De underverk som Jesus gjorde under sin tid på jorden var mäktiga gärningar, som när han botade den sjuke vid Betesda och när han uppväckte änkans son i Nain. Men Fadern skulle låta honom göra någonting ännu mycket större, något som slutligen skulle bevisa att Jesus var Gud och slå alla med häpnad. Detta skulle visa sig i påskdagens tomma grav, i Jesu triumferande segertåg över synden, döden och djävulen.

”Ty liksom Fadern uppväcker de döda och ger dem liv, så ger Sonen liv åt vilka han vill.” Jesu uppståndelse är Faderns proklamation till världen att So-

nens syndaoffer är fullständigt och accepterat som lösepenning för hela världens synd. Den som tror detta får livet som en fri gåva, och kommer på den yttersta dagen få uppstå till evigt liv i gemenskap med Gud.

Att Sonen ger liv *”åt vilka han vill”* betyder inte att han inte vill frälsa alla. Han dog verkligen för hela världen, och syndernas förlåtelse utsträckes till alla människor. I predikotextens fortsättning säger Jesus: *”Amen, amen säger jag er: Den som hör mitt ord och tror på honom som har sänt mig, han har evigt liv och kommer inte under domen utan har övergått från döden till livet.” (Joh. 5:24)* Men alla tar inte emot det som erbjuds, utan förblir under förgängelsen.

Den livets gåva som Jesus utlovar är inte bara något som vi får vänta på till den yttersta dagen. Redan nu, mitt bland den kroppsliga dödens alla följder, får vi ta emot ett nytt andligt liv. Jesus fortsätter: *Amen, amen säger jag er: Den stund kommer, ja, den är nu inne, när de döda skall höra Guds Sons röst, och de som hör den skall få liv.” (Joh. 5:25)* Vi som förut varit andligen döda får bli återupprättade och förnyade i Andens kraft genom nådemedlen. Varje gång vi tar emot Kristi kropp och blod i nattvarden är detta ett ”odödlighetens läkemedel” som förlåter all vår förskräckliga synd.

Så får våra själar ro i vetskap om att vår död inte längre blir en katastrof, utan dagen då vår käre himmelske Fader kommer kalla oss hem. Efter en salig vila kommer också våra kroppar att uppväckas och vi får för alltid ingå i det eviga livet.

Amen.

Bön: Herre vår Gud, himmelske Fader. Vi prisar dig som genom din Son Jesus Kristus har öppnat för oss den väg, som leder till livet. Vi ber dig: Giv oss en fast tro på honom, så att vi utan fruktan kan möta den stund, då du kallar oss till uppbrott. Förvissa oss genom din Helige Ande om att vi, vare sig vi lever eller dör, hör Kristus till. Och låt oss med honom få del i det eviga liv, som här är fördolt, men som på uppståndelsens dag skall bryta fram i härlighet. Amen.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Psalmer: 205, 378, 129, 553, 196, 195, 188, 30.